

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/44/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121206918
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8121206918.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, XXX XX, právne zastúpeného JUDr. Marekom Polakovičom, advokátom so sídlom Duchnovičovo námestie 1, 080 01 Prešov, proti žalovaným: 1. Obec Fričovce, so sídlom Fričovce 34, 082 37, IČO: 00 327 026, právne zastúpenému doc. JUDr. Jozefom Sotoláňom, PhD., advokátom so sídlom Južná trieda 1, 040 01 Košice, 2. Slovenská republika, zastúpenému Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o neplatnosť právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 14C/67/2021-173 zo dňa 23.02.2023, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie vo výroku II.

Žalovanému v 1. rade nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol takto:

„I. Konanie zastavuje.

II. Priznáva žalovanému v 1. rade voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorej výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným unesením

III. Nárok na náhradu trov konania žalovanému 2. rade voči žalobcovi nepriznáva.“

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca voči žalovaným domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu v konaní a to Zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva pozemkov vo verejnom záujme na obec číslo 01477/2018-PKZO-K40041/18.00 uzavretej dňa 20.08.2018 medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade. Žalobca zároveň požiadal o prerušenie súdneho konania do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Krajskom súde v Prešove pod spisovou značkou 2S/103/2020 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky číslo 25001/2020/SV/80330 zo dňa 27.10.2020. Žalovaní nesúhlasili s podaným návrhom a rovnako ani s návrhom na prerušenie konania.

Dňa 22.01.2023 vzal žalobca žalobu v celom rozsahu späť a žiadal, aby súd nepriznal žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania, a to z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 257 CSP, pričom za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval to, že žalobca sa svojou žalobou v konečnom dôsledku snažil domôcť nadobudnutia pozemku parcely registra „E“ číslo XXX, kat. úz. E. nachádzajúceho sa pod stavbou rybníka v jeho výlučnom vlastníctve a to od jeho pôvodného vlastníka žalovaného v 2. rade; pri prevode predmetného pozemku zo žalovaného v 2. rade na žalovaného v 1. rade bol žalobca ako vlastník stavby opomenutý; v danom prípade išlo o poslednú možnosť žalobcu domáhať sa pozemku pod jeho stavbou, pričom nešlo o zjavne nedôvodnú žalobu podľa ustanovenia § 138 CSP a taktiež, že žalobca je osobou vyššieho veku - starobný dôchodca.

Žalovaný v 2. rade na výzvu súdu, aby sa vyjadril k návrhu žalobcu ohľadom trov konania oznámil, že si náhradu trov konania neuplatňuje. Žalovaný v 1. rade podaním zo dňa 14.02.2023 však žiadal priznať náhradu trov konania v rozsahu 100 % s poukazom na to, že to bol jednoznačne žalobca, ktorý zaviniel zastavenie konania a pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP v danom prípade neexistujú žiadne dôvody. Podľa žalovaného v 1. rade žalobca nepodložil svoje tvrdenie o tom, že je starobným dôchodcom a ani dôkazy k možnosti aplikovania § 257 CSP. Žalovaný v 1. rade namietal, že v danej veci žalobca konal prostredníctvom osoby znalej práva, teda mal a má dostatok finančných prostriedkov na úhradu takejto právnej pomoci. Dodal, že žalobca podal prostredníctvom advokáta žalobu, ktorá nemohla byť na súde úspešná, čo nakoniec vyplynulo aj z predbežného právneho posúdenia súdom. Tento postup svedčí podľa žalovaného v 1. rade o zjavnej bezúspešnosti uplatňovania práva a zjavného účelového konania zo strany žalobcu.

3. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého, ak strana procesne zaviniela zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Súd bol v danom prípade požiadaný žalobcom o aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V danom prípade súd konštatoval, že žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti predmetného právneho úkonu a to neplatnosti relatívnej aj neplatnosti absolútnej, avšak s poukazom na to, že podal žalobu, ktorá sa vedie na Krajskom súde v Prešove, z ktorej žaloby by mali vyplynúť závažné skutočnosti rozhodujúce aj pre tento súdny spor. Následne však po tom, čo aj v predmetnej veci bolo právoplatne rozhodnuté zamietnutím tejto žaloby a to dňa 17.12.2021 žalobca nezobral žalobu v predmetnej veci späť, ani neupravil žalobný návrh, respektíve skutkové a právne dôvody napriek vedomosti o rozhodnutí v tomto konaní, a tak hoci súd konal prvotnými procesnými úkonmi vo vzťahu k žalovaným, tieto úkony boli vykonané po tom, čo vo veci bolo rozhodnuté Krajským súdom v Prešove, o ktorej skutočnosti musel byť žalobca upovedomený, ale napriek tomu zostal vo veci nečinný.

Súd dospel k záveru, že trovy konania, ktoré vznikli žalovanému v 1. rade právnym zastúpením, boli trovy vynaložené dôvodne a súd aj z tohto dôvodu by považoval za v rozpore s princípom spravodlivého usporiadania veci, pokiaľ by mal aplikovať vo vzťahu k žalovanému v 1. rade ustanovenie § 257 CSP a tomuto žalovanému nepriznať náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v tomto spore.

Odhliadnuc od toho súd konštatoval, že dôvody, na ktoré poukazyval žalobca v návrhu na aplikáciu § 257 CSP vo vzťahu k trovám konania voči žalovaným v danom kontexte neobstoja a nie sú takými výnimočnými dôvodmi, ktoré by vyžadovali uplatnenie tohto právneho princípu, ktorý v každom prípade má byť výnimočným odklonom od zásady úspechu a neúspechu, respektíve znášania trov konania v prípade zavinenia zastavenia konania. Z tohto dôvodu teda, keďže žalovaný v 1. rade uplatnil nárok na náhradu trov konania a tento nárok je dôvodný, a keďže žalovanému v 1. rade trovy konania vznikli a zastavenie konania nezaviniel, súd mu priznal 100 % náhradu trov konania.

4. Proti II. výroku uznesenia podal žalobca odvolanie z dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Mal za to, že v danom prípade sú splnené podmienky na nepriznanie nároku na náhradu trov konania z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 CSP. Za dôvody hodné osobitného zreteľa žalobca považuje skutočnosť, že sa podanou žalobou v konečnom dôsledku snažil domôcť nadobudnutia pozemku – parcely registra „E“ č. XXX, k.ú. E., nachádzajúceho sa pod stavbou rybníka v jeho výlučnom vlastníctve, a to od jeho pôvodného vlastníka – žalovaného v 2. rade. Ďalšou skutočnosťou je podľa žalobcu to, že bol ako vlastník opomenutý pri prevode vlastníckeho práva zo žalovaného v 2. rade na žalovaného v 1. rade. V danom prípade ide o poslednú možnosť žalobcu domáhať sa pozemku pod jeho stavbou, a navyše dodal, že je osobou staršieho veku. Namietal argumentáciu súdu prvej inštancie uvedenú v bode 8.3 odôvodnenia uznesenia o jeho nečinnosti a poukázal na to, že dňa 14.01.2022 podal kasačnú sťažnosť, o ktorej Najvyšší správny súd doposiaľ nerozhodol. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie vo výroku II. tak, že nárok na náhradu trov konania žalovanému v 1. rade voči žalobcovi nepriznáva alebo uznesenie v napadnutej časti ruší a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný v 1. a 2. rade sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 34 CSP, preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa zásad uvedených v ustanovení § 379 CSP bez nariadenia pojednávania, prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania

a súčasne viazaný odvolacími dôvodmi v zmysle ustanovení § 380 CSP a nasl. dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví aj medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. V danom prípade žalobca napadol uznesenie odvolaním len v rozsahu výroku II. o trovách konania, výroky uznesenia súdu prvej inštancie, ktorými súd konanie zastavil a nárok na náhradu trov konania žalovanému v 2. rade voči žalobcovi nepriznal, nadobudli v súlade s § 367 ods. 2 CSP právoplatnosť.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Na základe uvedeného skutkového stavu ako aj citovaných zákonných ustanovení odvolací súd uvádza, že zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania alebo strane, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

13. Odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Vyššie uvedené znamená, že súd v týchto prípadoch nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu sporu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zaviniením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Ich výklad ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, 3MCdo/46/2012), v zmysle ktorej nemožno ust. § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie v zmysle svojvoľe. Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy, ktorá nepriznanie nároku na náhradu trov úspešnej strane sporu pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania. Ustanovenie § 257 CSP neslúži na odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami, použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo že zároboková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u protistrany. Neodôvodňuje ho ani druh, alebo kvalita vzájomných strán sporu. Toto ustanovenie slúži na odstránenie neprimeranej tvrdosti, inými slovami na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu.

14. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania teda prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený.

15. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde

o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000).

16. Odvolací súd má za to, že v danom prípade neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v okolnostiach, dôsledkom ktorých by bolo nepriznanie nároku náhrady trov konania žalovanému v 1. rade voči žalobcovi. Súdne konanie o neplatnosť právneho úkonu bolo iniciované zo strany žalobcu a žalobca vzal žalobu späť v celom rozsahu, čím procesne zaviniel zastavenie konania. Argumenty zo strany žalobcu o tom, že sa žalobou snažil domôcť nadobudnutia pozemku a pri prevode vlastníckeho práva zo žalovaného v 2. rade na žalovaného v 1. rade bol ako vlastník opomenutý, že je osobou staršieho veku a nešlo o zjavne nedôvodnú žalobu, samy o sebe nezakladajú dôvody na aplikáciu § 257 CSP.

17. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Žalovanému v 1. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril a zo spisu ani nevyplynulo, že by mu trovy s odvolaním žalobcu vznikli (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP).

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).